

Anna Katarzyna Radziwiłłowa

[autorka instrukcji wychowawczej](#)

Ur. 23.9.1676,

Zm. 23.12.1746, Biała

Dane rodziców

Hieronim Sanguszko (1651–1684/1685)

Konstancja Sapieha (1651–1691)

Wychowanie i wykształcenie

W młodym wieku pobierała nauki na [warszawskich](#) pensjach zakonnych dla panien z domów magnackich i szlacheckich. Najpierw u [wizytek](#), a później u [sakramentek](#). Następnie przebywała na [dworze](#) królowej Marii Kazimiery Sobieskiej.

Etapy kariery dot. edukacji

Po śmierci męża kanclerza litewskiego Karola Stanisława Radziwiłła (zm. 1719) zajęła się całokształtem spraw związanych z edukacją synów. Dbała o staranność w nauce swego starszego syna [Michała Kazimierza Radziwiłła „Rybeńki”](#), napominając go listownie o pilność i rzetelność. Zabiegi przyniosły jedynie połowiczne skutki. Przed wyjazdem w [podróż zagraniczną](#) w 1721 roku przygotowała [szereg rozporządzeń i wskazówek](#) przeznaczonych do stosowania przez jego guwernera księdza Samuela Kazimierza Szwykowskiego. Również edukacja drugiego z synów – [Hieronima Floriana](#) bardzo zaprzętała uwagę matki, która szukała dla niego odpowiednich [guwernerów](#), m.in. jezuitę Jana Poszakowskiego. Przed wyjazdem za granicę [Hieronim Florian](#) otrzymał od matki w 1733 roku [instrukcję](#) na temat nauki i właściwego zachowania podczas [wojażu](#) matrymonialno-edukacyjnego („Instrukcja synowi memu Hieronimowi dziecię Radziwiłłowe”). Podczas trwania [podróży](#) matka prowadziła regularną korespondencję z [młodszym synem](#), przesyłając mu kolejne wskazówki wychowawcze i wzywając go do posłuszeństwa [guwernerowi](#). Druga instrukcja została przeznaczona dla jego [guwernera](#), księdza Kazimierza de Latour – „Informacja Jego Mości księdzu Latourowi, archidiakonowi białostockiemu, gubernatorowi syna mego Hieronima, jadącego do cudzych krajów, dana”.

Fakty z życia osobistego

Żyła w [XVII-XVIII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa, Archiwum Radziwiłłów, dz. XI, sygn. 136, Anna Katarzyna z Sanguszków Radziwiłłowa, *Instrukcja Anny Radziwiłłowej*.
2. Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa, Archiwum Radziwiłłów, dz. IV, sygn. 246, Anna Katarzyna z Sanguszków Radziwiłłowa, *Listy*.
3. Anna Katarzyna z Sanguszków Radziwiłłowa, *Anna z Sanguszków Radziwiłłowa, Uwagi i napomnienia w związku z wyjazdem syna Hieronima Floriana Radziwiłła za granicę (1733)*, [w:] Prestrogi i nauki dla dzieci. Instrukcje

Przedmiotowa

1. W. Karkucińska, *Anna z Sanguszków Radziwiłłowa (1676-1746). Działalność gospodarcza i mecenas*, Warszawa, 2000.
2. A. Sajkowski, *Od Sierotki do Rybeńki. IV kręgu radziwiłłowskiego mecenatu*, Poznań, 1960.
3. K. Stojek-Sawicka, *Duchowni katoliccy w roli prywatnych nauczycieli i wychowawców na dworze Radziwiłłów nieświeskich w XVIII wieku*, *Rozprawy z Dziejów Oświaty*, t. 45, 2006.

